

Izhaja štirinajstrednevno. — Uredništvo in upravnništvo v Ljubljani, Turjaški trg 2/II. — Naročnina znaša mesečno 4 Din. Za Italijo mesečno L 1:50. Pošamezna številka stane Din 2.—

25-letnica komunistične stranke Rusije (boljševikov)

14. marca 1923 je praznoval ruski odrasli in mladi proletariat 40 letnico Karla Marxa in 25 letni jubilej KSR, edine revolucionarne proletarske stranke, ki je povedla delovno ljudstvo v odločilni boj in ki že pet let uspešno vodi usodo Sovjetske Rusije, sedaj Zvezo socialističnih sovjetskih republik.

Že 5 let utrjuje torej ruski proletariat svojo oblast. Nasprotniki sami priznavajo to. Ta oblast tiči globoko v ruski zemlji, preobrazuje rusko ljudstvo, ga vodi skozi ogenj, smodnik in glad k svetli zmagi. Kako je to mogoče?

Brezpogojno so tega »krive« v prvi vrsti gospodarsko-politične razmere. Zgodovina je ustvarila za delavski razred Rusije izredno ugodne pogoje za zmago. Na eni strani je bila avtokracija (kruta samovlada), ki jo je omajala svetovna vojna; potem slabotna buržuazija, nesposobna, da kroti uporni proletariat; ogromne mase kmetov, ki jih še ni navdal rodoljubni patriotizem, ki so smrtno sovražili veleposestnike in hoteli imeti zemljo in svobodo. To so okolščine, ki so omogočile ruskemu proletariatu, da je razvil svoja mlada krila in zmagal.

Ali še en važen vzrok je bil za njegovo zmago. — Obstoj železne kohorte, ki je bila vdana revoluciji, obstoj stranke, kakršne še ni bilo v zgodovini velikih razrednih bojev. Ta stranka je predelala trdo šolo ilegalne akcije, ona je skovala svojo raz-

rednost v smodnikovem dimu, ona si je ustvarila sodelujočane pod trpljenjem in požrtvovalnostjo.

Premotrimo na kratko njen razvoj! — Niti nasprotniki iz meščanskih taborov si ne upajo trditi, da ruska kom. stranka nima sijajnega vodstva. Eden največjih ideologov nemške buržuazije — grof Kayserling piše v svoji knjigi »Gospodarstvo, politika, modrost«, da prekašajo državniki sovjetske Rusije vse državnike ostalih dežel. To brezdvomno ni odločilno, ali je zelo važno. Stranka si je znala skrbno izbrati voditelje, ki garantirajo sposobnost, skupno delo in popolno enotno voljo. Pod to parol se je stvorilo vodstvo KSR. V tem oziru se ima stranka zahvaliti zlasti mnogo Leninu. Neizprosna doslednost, ki je neusmiljeno kaznovala najmanjše kolebanje vodilnih sodrugov; brezkompromisarstvo, stalno čiščenje stranke — to je skovalo vodilno skupino stranke, ki je ne more nobena sila sveta več uničiti.

Okrog tega vodstva so se stvorili najvažnejši kadri stranke. Stroga disciplina boljševizma, njegov strogi frakcijski duh, njegova absolutna enotnost naziranja in njegova popolna centralizacija, to so bile vedno značilne poteze KSR. Sodrugi so bili stranki vedno slepo vdani. »Strankin patriotizem«, strast, s katero se je borilo proti vsem drugim skupinam, — v tovarni, parlamentu in v ječi, je napravil iz KSR ene vrste revolucionarni red.

Stranka je vedno in dosledno zahtevala od vseh svojih članov resnično delo med masami brez ozira na težkoče in težke pogoje. In tu so se stvorile prve bojovne enote stranke. In te se niso stvorile iz lepih govornikov, iz intelektualcev, iz ptičev selivcev, ki so danes tu in jutri tam, ampak iz ljudi, ki so bili pripravljeni iti za stranko vsak trenutek v ječo in na barikade, ki so bili pripravljeni pretrpeti za stranko vse trpljenje, preganjanje in pomanjkanje. Tako se je ustvaril drugi koncentrični krog v stranki — njeni temeljni proletarski kadri.

In kljub temu ni bila stranka nikdar sektanska. Energično je treba to naglasiti, da KSR nikdar ni smatrala sebe za svoj lasten cilj, ampak ona se je vedno smatrala za orodje, da stvari duh mas, da te mase stopi kot žareče železo in jih vodi. Vsa umetnost politične dialektike obstoja v tem, da obstojajo trdne, enotne grupe, ki ne manevrirajo v kalnem, ampak ki so resnična gibalna bojovna sila, ki je sposobna voditi ogromni aparat delavskega razreda. Zgodovina KSR jasno dokazuje, da je ona pazno zasledovala razpoloženje množic. — Kdo je bil najneumornejši agitator in organizator? Boljševik. Kdo je bil najdelavnejši v strokovnih organizacijah, v delavskem klubu, v šoli, v tovarniški kantini, v dumi? Boljševik, o katerem pravi eden meščanskih pisateljev, da »energično funkcionira«. Vedno je »energično funkcioniral« ta boljševik. KSR

je bila vedno razredna stranka, torej tudi stranka množic. Tako sta se stvorila tretji in četrti krog stranke: Krog delavskih organizacij, ki so stale pod vplivom stranke in krog celokupnega proletarskega razreda, ki ga je vodila njegova avantgarda — stranka.

Velike uspehe KSR pojasnjuje tudi njena politika. Njena politika je bila vedno marksistična, je vedno računala z razmerami, »z milijoni«, kot pravi Lenin. Ali ta marksizem ni bil nikdar dogma. Stranka je imela marksistično šolo ali ne marksističnih predsodkov. Stranka je imela dober inštrument, ki ga je pa obvladala stranka in ne obratno. In ta živčič, revolucionarni marksizem v resnici ustvarja čudeže. Zato je bila vedno politika KSR elastična, zato je stranka lahko hitro započela akcije in jih uspešno izvršila.

KSR je ustvarila svoje generale in vojake, svoje upravne in vladne sile, svoje celice za duševno kulturo in gospodarsko povzdigo.

Njena mlada generacija prevzema danes orjaški laboratorij sovjetske države.

Po strašni meščanski vojni in po gladu vstaja rdeča dežela in njena zmagoslavna trobenta budi svetovni proletariat.

In lahko je ponosna na vse to najnaprednejša četa, ki vodi vse druge, železna kohorta proletarskega osvobojenja.

Lenin — Ob 25-letnem jubileju KSR.

Kot vse v naravi, se je tudi Lenin rodil, razvil in zrastel. Mi ne bomo podali tu njegovega življenjepisa, ampak ga bomo na kratko očrtali kot voditelja ruskega delavskega gibanja, kot dušo KSR.

Nemogoče je biti voditelj delavskega razreda, a ne poznati celokupne zgodovine svojega razreda. Znanje te zgodovine nam sicer ne pove, kaj imamo storiti, ampak omogoča nam, da, s tem da primerjamo naš položaj z že doživljenimi izkušnjami, jasno spoznamo v odločilnih trenutkih svoje naloge in nevarnosti, pred katerimi stojimo.

Ali zgodovine delavskega razreda ne moremo natančno poznati brez temeljitega znanja zgodovine kapitalizma, njegove mehanike v vseh njegovih gospodarskih in političnih pojavih.

Lenin pozna kapitalizem kot malo učencev marksizma. In nihče ni temeljiteje premislil Marxove teorije kakor Lenin. To vidimo iz vsake njegove brošurice, iz časopisnega članka. Lenin je zato tako temeljito predelal zgodovinski materializem kot nihče drugi, ker ga je študiral z istim namenom, s katerim ga je Marx ustvaril.

Lenin je vstopil v gibanje kot utelešenost revolucionarne volje in on je študiral marksizem, razvoj kapitalizma in socializma z gledišča revolucionarnega pomena. In tu je prehod od Lenina-teoretika k Leninu-politiku. Marksizem je spojil Lenina s splošno strategijo delavskega razreda.

Lenin se razlikuje od vseh drugih v tem, kako pozna on ruske resnične razmere. On jih ne samo pozna, ampak tudi vidi in čuti. Če Lenin premišlja in odloča o velikem vprašanju, ne misli abstraktno, ne misli na rento, nadvrednost, absolutizem, liberalizem. On misli na žive ljudi, na delavca, na policaja na cesti in misli na to, kako bi njegov sklep vplival na mužika Sidorja in delavca Onufrija kot nosilca revolucije. To je pokazal najjasneje ob priliki Brest-litovskega miru in pred uvedbo nove gospodarske politike sovjetske Rusije.

V uvodu k »Kritiki politične ekonomije« pravi Marx, da si stavi zgodovina samo take naloge, ki se jih da izvršiti. To pomenja z drugimi besedami, da more biti le oni orodje zgodovine, kdor razumeva, katere naloge so izvršljive v danem zgodovinskem

momentu, in ne dela za nekaj idealnega — pa nemo- gočega, ampak za to, kar je mogoče v dani situaciji.

Velikost Leninova obstoja v tem, da se ne pusti motiti od nobene formulce in da ima pogum, da vsako včerajšnjo formulco zavrže, če ga moti danes pri obvladanju resničnega položaja.

Pred zavzetjem oblasti so ruski boljševiki kot revolucionarni internacionalisti izdali parolo miru narodov proti miru vlad. In skoro so bili boljševiki v vlogi delavske vlade, kateri se je posrečilo vreči samo rusko vlado a ne drugih in tedaj so mnogi dejali: »Kako naj mi sklepamo mir z vlado Hohenzol- lercev?« Lenin jim je odgovoril: Vi ste slabši od kokoši. Kura se ne more odločiti, da bi prestopila krog, s kredo začrtan okrog nje. Ali v svoje opravičilo lahko trdi, da je ta krog potegnila tuja roka. Mi smo pa sami s svojimi lastnimi rokami začrtali formulo, in vi vidite sedaj formulo in ne resničnosti. Naša formula o miru narodov je imela nalogo, dvigniti množico na boj proti militaristični in kapitali- stični vladi. Sedaj hočete, da propademo in da v na- šem revolucionarnem imenu zmagajo kapitalistične vlade.« In vprašanje je bilo rešeno.

Leninova veličina obstoja v tem, da si stavi take cilje, ki izvirajo iz resničnosti. On se nikdar ne preda pobožnim željam. In še eno: potem ko si je zastavil cilj, išče sredstva k temu cilju.

Organizatorji v KSR, ki so samo organizatorji, so se često smejali Leninu kot organizatorju. In res, če kdo vidi, kako dela Pljč doma, v svoji sobi, v

sovjetu nar. komisarjev, bi dejal, da je težko dobiti slabšega organizatorja, kot je Lenin. On nima niti štaba, ki bi mu pripravil material, on se ni do da- nes naučil, da bi narekoval strojepiski in gleda na svoje pero, s katerim piše kot črnogorski seljak na avtomobil, ko ga prvič vidi.

Ali v celi KSR ni niti enega človeka, ki bi znal tako sijajno vrediti uradniški sovjetski aparat, kot ga je organiziral Lenin ob novi gospodarski politiki sovjetske Rusije.

Lenin ni samo teoretik, politik revolucionar, ampak tudi državnik. Zgodovina ne pozna nobenega primera o takem prehodu od podzemnega revolu- cionarja k državniku. Vse te lastnosti so napravile Lenina za vodjo KSR in ruske revolucije.

Ali da je Lenin najpopularnejši človek ruske revolucije, je moral imeti tudi nekaj človeškega.

In to je njegova ljubezen do resnice, ki je za nekatere naše funkcionarje smrt. Ruski proletariat se ne čuti vezanega na Lenina samo zato, ker se je prepričal tisočkrat, da je imel Lenin prav, ampak tudi zato, ker je Lenin vedno odkrito priznal — napravili smo napako — kadar se je pod njego- vim vodstvom napravila kaka napaka.

Ob 25 letnici KSR, ki nosi na svojih ramenih od- govornost za usodo ene šestine celega zemljekroga in ki je glavni izvor za zmago proletariata, želi vsa- kdo od nas, da doživi zmago svetovnega proletariata ta Mojzes, ki je izpeljal sužnje iz dežele hlapčevstva.

Frančevič:

Rdeča zvezda.

Sveti, blesti zvezda krasna,
zvezda novih, svetlih dni,
zvezda ti rdeča, jasna,
zvezda proletarska ti!

Zmagonosno v tvojem znaku
proletarec vstaja z jam —
kot spodobi se orjaku...
stresa s pleč okove sam.

Vzdignil se, zavladal svetu.
Njegov je napočil čas...

Jemlje to, kar praočetom
vzel je lopov Samojar.

V glorijski zvezde krasni,
plug, kladivo, naš simbol,
kmetu, delaveu razjasni,
da v združitvi moč je zgolj...

Sveti zvezda ti, rdeča,
zvezda proletarskih zmag,
zvezda mraka noč podeča,
zvezda osvobojenja znak!

Na noge!

Ti mladi delavec iz tovarne, ki se »ne zanimaš za politiko«!

Ti mladi nastavljenec iz urada, ki prezirljivo zreš na svojega tovariša v zamazani delavski obleki,

in ki si na tihem vesel, da nisi tak kot on — in si kljub temu isto!

Ti dekle, polna hrepenenja in mlada, ki si s svojim delom zaslužiš — tako sijajen dnevni kruh!

Vi mladi proletarci, ki ste vpreženi v proizvodni aparat kapitalistične družbe.

Vi vsi, vsi izkoriščani mladi sužnji!

Ali ste že kedaj razmišljali o tem, kakšno vrednost ima vaše življenje?

Ali ste že kedaj pomislili, čemu živite, kaj pomenjate vi za sebe in za druge?

Mogoče si ti to kedaj storil, ali bilo ti je res mučno, ker spoznal si, da ti nisi prav za prav nič, da ako bi te ne bilo, ako bi drugi stal na tvojem mestu, da bi šlo vseeno življenje naprej! In jaz vem, da ti je neljubo v početku, da je ravno tvoje življenje tako bedno in ničevno, da si ravno ti obsojen na večno revščino; kajti ti veš, da ne žive vsi ljudje tako kot ti, da so revni in bogati. In žalostno si si dejal: mora pač tako biti.

Vse, vse, kamor so segle njegove roke, je izpremenil v blago.

Vse si je znal podvreči: državo, cerkev, šolo.

S teboj vred ječe milijoni tvojih bratov in sester.

Vsi ti nimajo, kot ti, nič drugega kakor svoje roke, svojo delovno silo, ki jo morajo prodajati, ako hočejo živeti. Vsi, kot ti, so lačni življenja, nesrečni, bedni. Kajti vsi so žrtev kapitalističnega družabnega sistema.

Vsi vi ste postali objekt, s katerim postopa kapitalist, kot se mu poljubi.

Kako — praviš ti, saj sem vendar sam svoj gospodar, saj sam odločam o tem, kaj naj delam in storim?

Samo napravi! Ali ne moreš, ker si odvisen od sistema, ki te ima v svojih krempljih in te ne spusti, ti moraš prodajati svojo delovno silo, ako nočeš poginiti!

Gotovo si že sam čutil, da si ničla!

Kako to, da si ti — Človek — ničla!?

Poglej kapitalizem potrebuje takih ljudi, potrebuje ljudi, ki delajo to, kar on hoče. Povsod, od mladih nog se te je vzgajalo, da imaš biti pokoren.

In mislil si, da je neumno o tem dalje razmišljati: kajti vedno je bilo tako in — tako mora tudi ostati.

Ali ti si vendar bil na svetu, si imel malo otroško dobo, si bil mlad, si hotel živeti, živeti in biti srečen.

Ali to nisi postal, kjerkoli si iskal srečo, na plesu ali v kinu, vedno, vedno si se čutil nezadovoljnega.

In iskal si izhoda, često si bil obupan. In končno si spoznal, da tvoje iskanje sreče ni nič drugega kot samoprevara, omamljenje samega sebe. Ti si hotel pozabiti na tvoje nekdanje trpljenje in to si imenoval iskanje sreče.

Ti iščeš pozabljenja vse te bede, vsega pomanjkanja, ki te obdaja in tišči k tlom in končno spoznaš, da se z vsemi tvojimi »zabavami« le omamljaš, a da ni nobenega pozabljenja — nobenega najdenja sreče!

Daj mi roko, prijatelj, in poslušaj me: je izhod, ali samo eden. Hočem ti ga pokazati!

Kot gosto mrežo je položil kapitalizem svoje roke okrog sveta, vse pripada njemu, vse je podložno njemu.

In poslušen, dokler si nisi mislil, mora že tako biti, da peščica vse poseduje, dočim ko milijoni stradajo.

Ti si prišel tako pod duševni vpliv kapitalizma, nisi videl nobenega izhoda iz bede in si obupal, ker si se čutil popolnoma odvisnega od kapitalističnega sistema.

Da, ti si odvisen od kapitalizma! Ali poglej okrog sebe, ali ni vsakdo, kot ti, odvisen?! Stotisoči, milijoni so v istem položaju kot ti, vsi, vsi utrujeni, bedni, obupani.

In vsak dan vidiš v avtomobilih, kavarnah, na ulici ljudi, ki izgledajo popolnoma drugače od tebe.

Kapitalizem ne more spraviti v sklad tega, kar proizvajajo s tem, kar prodaja, ne more zadovoljiti mas konsumentov. Ljudske množice postajajo vedno bednejše in bednejše, dokler se iz te bee in pomanjkanja ne rodi nov družabni red.

Ali ta bo prišel samo tedaj, ako ne bomo vsi delali za njegov prihod.

Zato pomagaj ti mladi proletarec!

V naše vrste!

Na plan!

Kurt Klaber-Francevič:

Razgaljeni človek.

(Pripovedka.)

Tam, kjer kladiva na paro udarjajo po belo razbeljenem železu in lete blesteče iskre, celi snopi isker po delavnici, kjer ljudje vzdigujejo težke kepe železa in ga ženske razvažajo v samokolnicah po delavnici — tam stoji mladenič.

On — je eden teh, ki utrujen od šuma in preziranja v razbeljenem zraku, eden teh, katerega telo trepetava od mogočnih udarov kladiva. On stoji, našlonjen k visokemu stebri: njegove roke se krčevito oprijemljejo železa, oči so zaprte, on pada.

A naenkrat se zopet vzravna; njegove oči streme nepremično v daljavo, roke se krčevito stiskajo, dihanje zastaja. Vse okrog njega je plamen, ogenj in plamen. In zdi se mu, kakor da naravnost nanj drvi nekako ognjeno kolo.

Ogromna, gigantska delavnica se je spremenila v nekakšno telo brez oblike, podobno maliku, ki se dviga sredi tovarniških sten. Kosi belorazbeljenega železa — njegove bleščeče oči, kladiva na paro — strašno dvignjene pesti. In vse to telo se žari mladencu v obraz; ali naenkrat vidi, da vsi ti ljudje trgajo s sebe poslednje cunje in padajo pred ogenj dihajočim telesom. Nevezane besede se trgajo iz njih src.

»O zlato tele«, — kriči eden iz njih — »zakaj me pehaš od sebe? Tebi v hvalo sem se spremenil v enorokega pohabljenca! Nisi ti mar poteptal moje telo! Nisem mar v tvoji službi posivel in postarel, a sedaj me suješ od sebe, kakor garjevega psa!«

Ali še bolj posmehljivo se smehljajo razbeljene oči, dokler stavec s krikom ne pade na zemljo.

Krik drugega človeka pretrse zrak:

»Ti si me pohodil, ti si ubil v meni misli in čustva! Brezsilen sem pred teboj, jaz sem — tvoje orodje. Zakaj me mučiš? — Mar ne vidiš, kako trpim? Ali mi hočeš vzeti poslednje, kar je še ostalo v meni — zavest, da sem človek?«

»Da, tvojo dušo hočem.« — je strašno kriknilo gigantsko telo in železne pesti padajo s silo vse uničujočo, kujočo cele snope bleščečih isker.

»Zavladati hočeš nad mojo dušo« — je vzkliknil tretji. »Ali je nisi trgal iz dneva v dan, kos za kosom iz telesa, dokler nisem postal delce tvojega jaz? Ali niso moje misli in moji možgani podložni tebi? A vkljub temu me tvoja pest davi hujše, nego druge!«

A ti, človek, ali nimaš zdravega utrjenega telesa? Vladati hočem nad tvojim telesom, nad tvojo silo, nad tvojo voljo, suženj!«

»Kaj hočeš od mene? Vzel si mi vse, radost, ljubezen, moža« — je tožila mlada ženska in brez moči padla na tla.

»A, to si ti! Ti sprašuješ kaj hočem od tebe? Še so prožna tvoja prsa, in naročje tvoje skriva naslodo. Nad temi hočem vladati, idi!«

Beli starki, kriči:

»Ti še živiš! Ti še vedno živiš — na moj račun?! Ali te še ni moja roka uničila, tebe, katero sem petdeset let izmозgaval? Kaj še hočeš?«

V odgovor se starka glasno in surovo nasmeje:

Umreti hočem!«

Vse to vidi mladi človek. Sliši besede in krike in vidi, da prihaja vedno več in več ljudi. To je — mladina. Nekoč so imeli blesteče oči, sedaj jih je zlato tele potegnilo v brezno greha.

Glej dekleta, ki so se nekoč smehljala kakor otroci in ki so se v njegovih objemih spremenile v poulične vlačuge. Samo z zlobnim in porogljivim nasmehom jih sprejema zlato tele.

A glejte, otroci, blede, izmučeni otroci, vzrastli v mračnih kletih, v polumraku mnogonadstropnih hiš. Stegujejo svoje suhe ročice, katerih členi drgetajo. Komaj slišno šepečejo:

Lačni smo, lačni...

Hej, vi, človeški odpadki, sodrga — se začuje grmeči glas pošasti. — Izginite, mi izpred oči! Nepotrebni ste mi! Rastite, krepite se in tedaj šele pridite pred moje obličje. Tedaj položim na vas tisti jarem, ki ga nosijo vaši očetje in matere!

Ali otroci ne gredo. Trudni udi jih ne neso več.

Tedaj jih klečeče v prahu razžene grohotajoči udar hladiva, proseče usmiljenja.

Naenkrat se iz prs mladeniča izvije krik:

»Ti — ti...«

Začuti, da vstaja v njem nepoznana sila. Usmiljenje, ljubezen, sočutje vstaja v duši in se razliva po njegovih žilah ter napenja mišice njegovih rok.

Ti — ti...

Še enkrat krikne in njegove roke se srdito oprijemljejo za gigantski železni steber. Pogled pošasti se obrača k njemu:

Poklekni, ničevni človek, poklekni! Ti se držeš puntati se zoper mojo oblast! Ali hočeš, da te pobije moje kladivo?«

Ali mladenič se ne ustraši. Strogo gleda in naravnost v slepilni blesk ogenj puhteče pošasti. Vidi samo eno: telesa svojih sodrugov, poteptanih z železno peto pošasti in izpačena od muke lica nesrečnih otrok.

In odgovori mu:

»Da, jaz, ničevni človek, se puntam proti tebi! Puntam se, zakaj, probudile so se v meni tisočere sile. Puntam se proti tvojemu jarmu, raztrgam tvoje verige in uničujem tvoje sile — jaz, razgaljeni človek!«

In še enkrat so se vsadile njegove roke v železo. Naenkrat se začne mogočna stavba tresti in majati. Z oglušujočim gromom se rušijo stene. Ogenj puhteča pošast se razleti v milijone ugašujočih isker.

Širite

„Proletarsko Mladino“!

Dečji

vestnik.

Proletarskim starišem!

Kdor vzgaja otroka, ustvarja človeštvo.

Danes vzgaja proletarsko deco buržuazija v šoli in v življenju. Delavski razred, ki ima za nalogo osvoboditi sebe in celokupno človeštvo, mora obrabčati vso pažnje vzgoji svojih otrok.

Današnja proletarska generacija ima nalogo, da strnoglavi kapitalizem, doraščajoča proletarska generacija stoji pred veliko nalogo, da na teh pridobitvah pozitivno dela in gradi.

Buržuazija zapušča svoji deci milijone in sebičnost, a proletarski razred, ki zapušča svoji deci bedo in pomanjkanje, ji mora zapustiti — ideal osvobojenja človeštva.

V drugih državah proletarijat s svojimi lastnimi bornimi sredstvi ustanavlja in vzdržuje svoje otroške šole in vrtce ter organizacije.

V Jugoslaviji je pokret proletarske dece prenehal z »Obznano«. Prej smo imeli precej razvite organizacije proletarske dece, v Primorju — v današnji Jul. Benečiji in v Srbiji. To delo je treba obnoviti.

V kratkem se prične izdajati dečji list

»Budučnost«.

v katerem se bodo objavljali članki v srbo-hrvatskem in slovenskem jeziku.

»Budučnost« bo negovala ljubezen proletarskega otroka do svojih roditeljev, ljubezen in solidarnost med proletarsko deco.

Budučnost bo negovala ljubezen proletarske dece do dela in do delavskega razreda.

Budučnost bo negovala ljubezen naših otrok do tlačenege ljudstva vseh jezikov in ver.

Budučnost bo gojila v proletarskem otroku npravno in estetično razumevanje vseh onih pojavov, ki so potrebni za njihovo blagost.

Nasproti vsem zablodam bo »Budučnost« razvijala v naši deci zdravo razumevanje narave in življenja in vzgajala našo deco v svobodoumne, samostojne ljudi.

»Budučnost« bo usmerjala pažnjo proletarske dece na vse napore in boje delavskega razreda in jo varovala kvarnega vpliva, ki ga imajo na njo razne protidelavske meščanske (»napredne« in klerikalne) organizacije.

Skratka — »Budučnost« bo delala za bodočnost.

Naš list bo dajal zelo hvaležna vzgojna navodila materi — proletarski.

»Bodočnost« bo berilo dece in pomočnica matere.

Prva številka »Bodočnosti« izide v aprilu, v Beogradu, na velikem formatu s 16 stranmi in bo okusno okrašen s slikami.

Upamo, da bo list našel odmeva tudi med slovenskimi proletarskimi starši, čeprav bo večinoma psian v srbo-hrvaščini.

Tudi v »Proletarski mladini« bomo od sedaj naprej stalno prinašali tozadevne članke in prispevke pod rubriko »Za našo deco«.

Mali kralj in solnce.

Nekoč je živel mali kralj. Jezilo ga je, da je solnce tebi nič, meni nič vzhajalo izza gorá. In ukazal, je da mora čakati, dokler ga on ne pokliče.

Solnce ga ni poslušalo.

Tedaj se je polotila malega kralja huda jeza. Ukazal je svojim dvornikom, da mu prinesejo verige in vrvi in privedejo desetisoč vojakov. Mali kralj se je zaklel, da priklene solnce k zemlji.

Solnce se je dvigalo više in više.

Mali kralj je splezal na neki stolp. Okrog stolpa je postavil tisoč topov. Z vrha stolpa je kričal solncu: »Jaz sem večji od tebe!« Vzel je svetilko, jo prižgal in rekel: »Tudi jaz svetim.«

Zašumel je gozd pod nogami malega kralja.

Ptiči v gozdu so pričeli peti.

Gozdne živali so prišle na travnike, ki so se bleščali v jutranji rosi, in so pozdravljale solnce. Mali kralj se je tresel od jeze in strahu.

Njegovi podaniki so prišli iz hiš, gledali solnce in malega kralja na stolpu. Ta je besnel in kričal, da bo umoril vsakega, ki bi se drznil reči, da je solnce mogočnejše od njega.

Podaniki so se ustrašili.

Ali majčken otrok se je pričel smejati. Kopa malih otrok se je smejala. Tedaj so se smejale tudi matere, očetje, tedaj so se smejali starčki, device, fantje stare matere. Vsi so se smejali. Drevesa so se smejala, živali so se smejale, najmanjša travica se je smejala. Smeh ljudi, živali, trave je zabučal v mogočni vihar.

In nobenih podanikov ni bilo več!

Mali kralj jo je hitro popihal s stolpa. In kraljevi sluge so se hitro poskrili po kletih. Ljudstvo jih je pa poiskalo, zvezalo in prisililo, da so prišli na beli dan.

Nato je vsak šel na svoj dnevni opravek.

Otročički so pa tekli na travnik, plesali in prepevali.

In solnce se je smejal.

(Iz: Edvin Hörnle: Oculi-Fabeln.)

Francevič:

Pravljica.

Orjak
roke žuljave
mogočno
je silne razmahnil...
Istok in Zapad je objel —
Omahnil,
zaječal
je v strahu, trepetu —
Človek — vrag.

Hej...
Kriknil orjak
krik je mogočen,
silen,
presilen,
da se potresal
Istok je, Zapad:
Združi se, brat,
ki si stoletja
ponižan, pokoren,

trpel glad,
ki si neštete
krivice trpel...
Ki krvavel,
se mučil,
umiral,
da bi brezskrbno
jel in počival,
zlato kupičil,
vino razlival
Človek — vrag. —
Hej...
Čas je napočil —
Združi se, brat!
Stresi s silnih
ramen okovi!
Vstani k Svobodi...
Človek-Siromak! —

Orjak
roke žuljave
mogočno
je silne razmahnil —
A nad orjaka
glavo, ponosno
vihral je,
plapolal je
v krásoti mogočni
ves v solncu blesteč —
Prapor Rudeč...
Hitel pod njegovo
je senco mogočno
Istok in Zapad...
— — — — —
Proklinjal in gledal
v zlobi brezsilni
Združenja je znak —
Človek — Vrag.

K. Liebknecht „o enotni fronti“

kakršno so vodili v Sloveniji razni piki-či do 18. marca.

»Edinost! Kdo bi si je bolj želel kot mi. Edinstvo, ki proletarijat krepi za izvršitev njegove zgodovinske misije!

Ali ne krepi vsaka »edinost«. Zveza med ognjem in vodo — pogasi ogenj in izpremeni vodo v paro; edinstvo med volkom in ovco vrže jagnje volku v žrelo; zveza proletariata z vladajočimi razredi žrtvuje proletarijat; zveza z izdajalci pomenja poraz.

Politika je dejanje. Skupno delati za dejanje zahteva enotnost v potu in cilju. Kdor se strinja z našo potjo in ciljem, nam je dobrodošel bojovni sodrug.

Enotnost v frazi je zmota, samoprevara ali goljufija.

Ali moremo biti mi edini z onimi, ki niso nič drugega kot socialistično oblečeni čuvarji kapitalističnih izkoriščevalcev?

Ali se moremo mi z njimi zvezati, ne da bi mi postali sokrivi?

Zveza z njimi pomenja pogubo za proletarijat, izdajstvo socializma, internacionale.

Jasna razredna zavest, jasno spoznanje zgodovinskih nalog, jasna volja za njihovo izvršitev, sila, zavedajoča se cilja, to so lastnosti, brez katerega je nemogoče izvršiti delo. Razpršitev megle fraz o edinstvu, proč z vsakim polovičarstvom in razkrinkanje vseh krivih prijateljev del. razreda, je prva zapoved — danes bolj kot kedaj prej.

Ali je to razredno-zavedna vzgoja? Ze večkrat je pisala Proletarska mladina: o nečuvnem izkoriščanju vajencev v strojnih tovarnah in livarnah v Ljubljani. Ali sedaj so pričeli pomagati kapitalistom še zaupniki social-patriotske strokovne organizacije, ki je v rokah g. Svetka. Ti zaupniki dokazujejo vajencem, da se jim še predobro godi. Da bi bili vajenci o tem čim bolj prepričani, jih še pretepajo in jim pravijo: kdor je organiziran, ta bo še bolj tepen! Tako vzgajajo social-patrioti potom svojih strokovnih zaupnikov delavsko mladino, tako jo navajajo k organizaciji, tako vzgajajo razredno-zavedne

borce proletarskega razreda. Upamo, da bodo kmalu vsi vajenci spoznali, zakaj so jih pred nekaj meseci vabili Svetkovi zaupniki v Selenburgovo ulico. G. Svetek, ali niso to Bračinčeve metode?! Ali mi vam povemo, da ne bomo dolgo prenašali tega! — Več zavednih vajencev.

Drug škandal iz Strojnih tovarnen in livaren. Več vajencev se vozi z jutranjim vlakom z Gorenjskega, ki pride v Ljubljano ob 7. uri. Delo v obratu se pa prične ob sedmih. Torej so zamudili ti vajenci pol ure na dan. Enemu vajencu se je zato ob koncu učne dobe podaljšala ta za 6 mesecev!

Vajenci, dokler ne boste vsi strokovno organizirani, se vas bo še dalje izkoriščalo in pretevalo. Social-patriotski zaupniki dejansko dokazujejo, kako ščitijo vaše interese. Vsi v »Nezavisno kovinarsko organizacijo! — Prizadeti.

Progoni mladih proletarcev na Hrvaškem. Prošlo nedeljo je bilo aretiranih v Zagrebu 250 mladeničev, češ, da so imeli tajen sestanek, ker se ni našlo pri njih nič protizakonitega, so bili izpuščeni. Dva mlada delavca **Kostenjak** in **Fr. Novoselec** sta bila aretirana, ko sta lepila ilegalne letake od saveza komunistične mladine povodom enoletnice obešenja Alije Alijagića. Oba sta bila izročena sodišču in sta tožena po »Zakonu o zaščiti države«.

Proti novi vojni, proti »Orjunašem«, proti reakciji! Proletarska mladina rudarskih revirjev je prejšnjo nedeljo veličastno manifestirala proti reakciji, proti novi vojni in fašistovskim bandam, ki se skrivajo pri nas pod imenom »Orjunčki«. Zbrala se je polnoštevno v Zagorju ob Savi, kjer se je do zadnjega kotička napolnila Mihelčičeva dvorana. Po referatu sodruga iz Ljubljane, ki je orisal svetovno gospodarsko in politično situacijo ter naloge odrastlega in mladega proletarijata v tem položaju, je govorilo še nekaj mladih sodrugov-rudarjev. Zbralo se je za zaprta sodruga Klopčiča Frana in Emila. »Orjunaši«, ki se postavljajo s svojo mogočno organizacijo, se na svojo srečo niso prikazali. Teror nad proletarsko mladino v revirjih ni oslabil, ampak ojačil mladinsko gibanje.

V proslavo pariške komuné so se vršila predavanja po vseh večjih industrijskih krajih Slovenije. Obenem se je očitalo splošni napeti politični položaj, ki se zlasti postruje v Porurju. Proletarska mladina pazno motri dogodke; pasivnost in malodušje, v katero jo je začasno vrgla ofenziva kapitala, ponehava in izginja. Z novim navdušenjem in novo silo stopa na branik za svoje pravice.

Proletarski koledar.

16. mare 1921 — generalna stavka v srednji Nemčiji in pričetek oboroženih bojev. Podpisana trgovska pogodba med sovjetsko Rusijo in Anglijo.

17. mare 1920 — odstop Kappove vlade.

17. mare 1922 — pričetek vel. kovinarske stavke v južni Nemčiji.

18. mare 1871 — pariška komuna.

19. mare 1894 — uvedba šurnika v angleških mornariških delavnicah.

19. mare 1919 — odstop Karolyjeve vlade in stvaritev sovjetske vlade na Madžarskem.

19. mare 1921 — podpis mirovne pogodbe med sov. Rusijo in Poljsko.

20. mare 1915 — Liebknecht gisauje proti vojnim kreditom.

22. mare 1918 — Špartakova zveza pričinja z močno vojaško propagando.

24. mare 1915 — internacionalna ženska konferenca v Bernu.

25. mare 1872 — veleizdajniški proces proti Beblu, Liebknechtu i. dr.

25. mare 1918 — Brestlitovski mir.

29. mare 1816 — rojen Viljem Liebknecht.

30. mare 1921 — prvi puč Karla Habsburškega.

31. mare 1881 — »Sozialistengesetz« podaljšan.

31. mare 1919 — generalna stavka v Porurju. V. Sült v Berlinu aretirani in umorjeni.

1. april 1921 — 1,000.000 angleških rudarjev stopi v generalni štrajk.

5. april 1794 — Danton in Desmoulins obglavljeni.

7. april 1919 — proglašenje bavarske sovjetske republike.

9. april 1865 — konec ameriške državljanske vojne.

10. april 1870 — rojen N. Lenin.

11. april 1825 — rojen F. Lassale.

Fond za žrtve reakcije.

Naš klic je našel odziv v sreih naših sodrugov. Dosedaj smo prejeli: iz Zagorja 450 Din, na shodu v Zagorju dne 3. t. m. se je zbralo 195.50 Din. Sledeči sodrugi iz Senjskega Rudnika, Bare, v Srbiji so darovali: Lubej Karel 20.—, Pezdirc Anton 30.—, Pezdirc Evg. 20.—, Pezdirc Matilda 20.—, Pezdirc Siegfried 10.—, Struna A. 20.—, Jurman Fl. 20.—, Strah Fr. 5.—, Prager P. 20.—, Šwarz Jos. 20.—, Zakšek Jos. 5.—, Jurič F. 5.—, Ogrizek Fr. 10.—, Pirnat P. 10.—, Klepej Jurij 10.—, Krofel M. 10.—, Perz Fr. 5.—, B. Alojz 10.—, Damej L. 5.—, Marcen M. 3.—, Komac C. 10.—, Bočko Ana 5.—, Sterlekar J. 5.—, Čerček Fr. 10.—, Gerčman M. 5.—, Zajc I. 5.—, Milovič F. 10.—, Božičević Fr. 5.—, Božičević M. 5.—, Biga I. 10.—, Jelič Marko 4.—, Seško Št. 20.—, Ivanič Stanko 10.—, Huce Anton 20.—, Senica Alojz 5.—, Mak J. 15.—, Skupaj 422.— Din. Dosedaj je zbranih torej 1067.50 Din. Srčna hvala!

Sodrugi iz drugih krajev! Zbirajte nevtrudno dalje! Pošiljite čimpej nabiralne pole in zbrani denar!

Uprava »Proletarske Mladine«.

Listnica uredništva in uprave.

Sodrugi, dopisujte v »Proletarsko mladino«, da postane ona resničen vaš list.

Vse sodruge, ki so zaostali z naročnino in ki nam niso poravnali razprodanih izvodov, pozivljamo, da to takoj napravijo. Ker list je zavisen od naročnine.

Danes prilagamo vsem izvodom položnice. Sodrugi, ki so nam dolžni, naj nam takoj pošljejo dano vsoto, drugi naj si prihranijo položnice za pozneje ali za nabiranje novih naročnikov.